

Eleccions a l'Assemblea de Representants del Consell per la República (i 3): la participació

written by Joan Fonollosa | 19 de novembre de 2021

Aquest és el tercer i darrer article dedicat a analitzar els resultats de les eleccions a l'Assemblea de Representants del Consell per la República (AR). En el [primer article](#) analitzava des d'un aspecte purament quantitatiu diversos aspectes dels resultats i en el [segon article](#) ho comentava des de la perspectiva de gènere. Aquí analitzaré la participació, la qual cosa ens portarà a un aspecte que va més enllà de l'acte purament electoral i comporta, al meu entendre, una important conseqüència estratègica per al Consell.

Participació

En aquestes eleccions han votat un total de 22.694 persones d'un cens de 87.833, un 25,8%. És poc o és molt? Depèn de com es miri.

En Jordi Oriola [ha publicat a Twitter un fil](#) molt interessant on compara aquesta participació amb les hagudes en altres conteses polítiques que no són eleccions oficials. Entre altres casos esmenta que a les eleccions d'Òmnium i l'ANC –unes conteses que semblen perfectament comparables amb la que ens ocupa– la participació va ser de l'ordre del 20%; en conseqüència conclou que el 26% s'ha de considerar un xifra prou bona.

Sense desmerèixer el raonament, penso que aquesta conclusió s'ha de prendre *cum grano salis*. Certament, ANC i Òmnium són dues organitzacions molt lligades al procés independentista i

per tant la comparació és vàlida, oimés quan també hi va haver la possibilitat de votar electrònicament, però encara que en aquest cas es tracti formalment d'unes eleccions internes d'una entitat privada, s'ha dit per activa i per passiva que l'AR pretén ser una mena d'equivalent del Parlament a l'exili, i el cens de votants no era el públic en general sinó aquelles persones prou motivades per la independència per haver-se inscrit al Consell i, a més, haver-ho fet abans de l'episodi de la detenció del president Puigdemont a Sardenya. Per tant la comparació amb unes eleccions polítiques té sentit; i tots sabem que una participació del 26% en unes eleccions és una xifra baixíssima.

Una altra comparació possible és amb les darreres eleccions al Barça, que amb un cens superior (110.296 contra 87.833) i amb un sol dia de votació presencial –és a dir amb moltes menys facilitats per votar, si més no en teoria– la participació va ser segons les xifres oficials del web el club del 50,42%, gairebé el doble.

En definitiva, crec que es pot dir que ha estat una participació objectivament baixa; altra cosa és si la xifra es considera bona o no.

Possibles causes

Aquesta participació contrasta fortament amb la gran quantitat de candidats presentats, com ja vaig comentar en el [primer article](#) d'aquesta sèrie. Si el nombre de persones que decideixen fer el pas i presentar-se candidats és alt, vol dir que són unes eleccions que desperten un gran interès entre la població electoral; com s'entén, aleshores, que la participació no superi el 26%?

Cal afegir a més que les facilitats per votar eren molt altes: tres dies de votació ininterrompuda –no hi ha l'excusa de falta de temps–, votació electrònica –no hi ha l'excusa d'haver-se de desplaçar– i el web per votar era fàcil

d'entendre i fer servir.

En aquestes condicions resulta encara més sorprenent la xifra de participació. Quines en poden ser les causes? Aventuro la teoria que això es deu a dues causes: la votació electrònica i una certa desconfiança política.

Votació electrònica

Certament, és paradoxal dir que la votació electrònica hagi estat una de les causes per les quals la participació hagi estat baixa. Precisament és per facilitar-la que s'ha fet!

Crec, però, que en aquest cas pot haver produït un cert efecte contrari, tot i que no en sé calibrar la importància. Per fer-ho, caldria disposar d'informacions que no tinc i per tant animo als responsables del Consell, que sí que la tenen, que en facin l'anàlisi.

Ignoro quina és l'edat mitjana dels inscrits en el Consell, però sospito que deu ser relativament alta, i si això és així és normal que una certa fracció hagi tingut dificultats amb la votació electrònica. No ha estat el meu cas, però estic en la franja d'edat de la gent a qui això dels ordinadors fa respecte i conec uns quants casos de persones a qui la idea no va fer massa gràcia. Certament, la majoria ho han resolt recorrent a fills o nets, però no sé fins a quin punt això pot haver estat un fre per votar.

Justament en previsió d'això alguns Consells Locals –no sé si pocs o molts, però almenys els de la meva circumscripció, sí– van obrir un lloc per ajudar a exercir el dret a vot a les persones que ho necessitessin. Per la meua condició de candidat no hi vaig poder estar present, però pel que he pogut saber hi va haver un degoteig més o menys constant de gent.

També és possible que la saturació del sistema deguda a l'allau de peticions, sobretot en les primeres hores de votació, hagi produït algunes baixes: el típic “ja ho faré

demà" i que després se n'oblida.

Finalment, hi ha hagut persones que no han pogut votar malgrat haver-ho intentat tant com van poder: conec personalment un cas que, segons em va dir, no va poder perquè el sistema no l'identificava correctament.

Ignoro la importància numèrica que totes aquestes causes poden haver tingut, però sens dubte hi són i seria bo mirar d'esbrinar fins a quin punt han estat significatives.

Desconfiança

La segona causa d'aquesta baixa participació, al meu entendre segurament la principal, és de naturalesa política. Per tant en aquest apartat deixaré de banda la precaució anunciada a l'inici del primer article de procurar estalviar adjectius, atès que ja no es tracta d'una qüestió numèrica sinó d'una opinió política.

La qüestió té a veure amb la poca penetració del Consell en termes d'inscrits. Diguem-ho clar: un organisme que té per finalitat aconseguir allò que va fer l'1 d'octubre, que ha tret any, rere any, milions de persones al carrer, i encara en les condicions d'enguany va ser capaç de reunir 400.000 persones, i on a més no cal pagar quota si no es vol, que després de gairebé quatre anys només tingui 100.000 inscrits és un fracàs.

A què es deu aquest fracàs? Al meu entendre és perquè s'ha plantejat malament, la qual cosa ha portat a una contradicció insalvable i per tant la gent no se'n refia.

No oblidem que hi ha molta gent que d'una manera o altra s'ha sentit enganyada al llarg d'aquest temps: des dels vuit segons d'independència fins al Tsunami democràtic, passant per la comparació entre els darrers programes electorals i la política del Govern de la Generalitat. És, en definitiva, un problema de confiança. I aquesta confiança té uns motius molt

clars que ja vaig desenvolupar en un [article anterior](#). Resumidament les causes d'aquesta manca de confiança són dues: manca de lideratge i el paper dels partits.

Diguem-ho clar: els partits actuals no poden fer la independència; no podrien ni que volguessin (i n'hi ha que ja han dit clarament que no volen, almenys a curt termini). La raó d'aquesta impossibilitat és clara: són organitzacions dissenyades per a un entorn molt concret, l'anomenat règim del 78 i ara, per definició, es tracta de trencar amb aquest entorn; per tant no poden, són peixos fora de l'aigua. Només a Junts hi conviuen, mal que bé, dues ànimes: la del partit que ha de representar electoralment un sector important de la societat, cosa que va permetre governar Catalunya durant dues dècades i la dels que volen trencar amb tot això i fer la independència. Per aquesta raó en l'urna d'electes hi ha una majoria aclaparadora de Junts; de fet ni ERC ni la CUP com a tal s'hi han implicat. I si hom no es presenta a jugar el partit, després no es pot queixar que l'han guanyat uns altres.

Aquest és el problema bàsic del Consell tal com s'ha configurat: que s'ha dissenyat amb la mentalitat del règim del 78: pensant que els partits són qui ha de fer la independència. Què vol dir, com es va dir, que es podia "redissenyar" el Consell per tal que els partits s'hi sentissin còmodes? Que jo sàpiga en democràcia és el poble qui s'hi ha de sentir còmode i els partits s'hi han d'adaptar si volen reeixir.

Quantes vegades hem sentit –i fins i tot dit– que “si els partits no segueixen, els passarem per sobre”? Doncs molt bé, com es fa això de passar-los per sobre?

A hores d'ara el Consell per la República, amb el president Puigdemont al capdavant, és la millor eina per fer-ho, si no és que és l'única viable. I per tant ha d'emprendre el seu camí, independentment dels partits. Si els partits s'hi

apunten, que ho dubto, benvinguts; però no hem d'esperar-los, perquè la independència és necessària i urgent.

Això explicaria d'una banda la gran quantitat de candidats –aquells que creuen que el camí del Consell és aquest– i de l'altra la baixa participació, la desconfiança davant de les picabaralles partidistes que també afecten el Consell.

Si el Consell pretén ser una eina unitària –quin sentit tindria, si no? – ha de prescindir dels partits. La unitat és necessària, però ja està feta de fa anys i és molt sòlida: l'ha fet el poble que mai no ha preguntat què votava el que tenia al costat en cap 11 de setembre ni ho va preguntar el 1r d'octubre. Així va actuar la gent que –enganyada o no– va acudir a la crida del Tsunami democràtic i així ha d'actuar el Consell si vol ser creïble.

Afortunadament, pel que he vist i llegit, crec que la gran majoria dels electes ho veuen més o menys així. Esperem, doncs, que aquesta AR marqui un camí diferent del que hem vist fins ara al Consell i emprengui d'una vegada per totes la seva autèntica funció.